

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే
॥ ప్రథమాష్టకే ప్రథమః ప్రశ్నః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ ప్రథమాష్టకే ప్రథమః ప్రశ్నః ॥

హరిః ఓ(4)ం ।

బ్రహ్మ సంధత్తం తన్నే జిన్వతం ।

క్షత్తగ్ం సంధత్తం తన్నే జిన్వతం ।

ఇషగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతం ।

ఊర్జగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతం ।

రయిగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతం ।

పుష్టిగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతం ।

ప్రజాగ్ం సంధత్తం తాం మే జిన్వతం ।

పశూంధ్ంధత్తం తాన్నే జిన్వతం ।

స్తుతోసి జనధాః ।

దేవాస్త్యా శుక్రపాః ప్రణయంతు ॥ 1 ॥

సువీరాః ప్రజాః ప్రజనయన్పరీహి ।

శుక్రః శుక్రశోచిషా ।

స్తుతోసి జనధాః ।

దేవాస్త్యా మంథిపాః ప్రణయంతు ।

సుప్రజాః ప్రజాః ప్రజనయన్పరీహి ।

మంథీ మంథిశోచిషా ।

Please let us know of any errors in this text.

సంజగ్మా॑నౌ ది॒వ ఆ పృ॑థి॒వ్యాఽఽయుః॑ ।
 సంధ॑త్తం తన్మే॑ జిన్వ॒తం ।
 ప్రా॒ణగ్ం సంధ॑త్తం తం మే॑ జిన్వ॒తం ।
 అపా॑నగ్ం సంధ॑త్తం తం మే॑ జిన్వ॒తం ॥ 2 ॥

వ్యా॒నగ్ం సంధ॑త్తం తం మే॑ జిన్వ॒తం ।
 చక్షుః॑ సంధ॑త్తం తన్మే॑ జిన్వ॒తం ।
 శ్రో॒త్రగ్ం సంధ॑త్తం తన్మే॑ జిన్వ॒తం ।
 మ॒నః సంధ॑త్తం తన్మే॑ జిన్వ॒తం ।
 వా॒చగ్ం సంధ॑త్తం తాం మే॑ జిన్వ॒తం ।
 ఆయుః॑ స్థ ఆయు॑ర్మే ధ॒త్తం ।
 ఆయు॑ర్యజ్ఞాయ॑ ధ॒త్తం ।
 ఆయు॑ర్యజ్ఞప॑తయే ధ॒త్తం ।
 ప్రా॒ణః స్థః ప్రా॒ణం మే॑ ధ॒త్తం ।
 ప్రా॒ణం య॒జ్ఞాయ॑ ధ॒త్తం ॥ 3 ॥

ప్రా॒ణం య॒జ్ఞప॑తయే ధ॒త్తం ।
 చక్షుః॑ స్థశ్చక్షు॑ర్మే ధ॒త్తం ।
 చక్షు॑ర్యజ్ఞాయ॑ ధ॒త్తం ।
 చక్షు॑ర్యజ్ఞప॑తయే ధ॒త్తం ।
 శ్రో॒త్రగ్గ్ స్థః శ్రో॒త్రం మే॑ ధ॒త్తం ।
 శ్రో॒త్రం య॒జ్ఞాయ॑ ధ॒త్తం ।

శ్రో॑త్రం॒ య॒జ్ఞప॑తయే ధ॒త్తం॑ ।

తౌ దే॑వౌ శుక్రా॒మంధి॑నౌ ।

క॒ల్పయ॑తం దై॒వీర్వి॑శః ।

క॒ల్పయ॑తం మా॒సుషీః॑ ॥ 4 ॥

ఇ॒ష॒మూర్జ్జ॑మస్మా॒సు ధ॒త్తం॑ ।

ప్రా॒ణాన్ప॒శుషు॑ ।

ప్ర॒జాం మ॒యి చ॒ య॒జమా॑నే చ ।

ని॒ర॒స్తః॑ శం॒డః ।

ని॒ర॒స్తో మ॒ర్కః॑ ।

అ॒ప॒ను॒త్తౌ శం॒డా॒మర్కౌ॑ స॒హా॒మునా॑ ।

శుక్ర॑స్య స॒మిద॑సి ।

మంధి॑నః స॒మిద॑సి ।

స ప్ర॑థ॒మః సంకృ॑తిర్విశ్వక॒ర్మా ।

స ప్ర॑థ॒మో మి॒త్రో వ॒రుణో॑ అ॒గ్నిః ।

స ప్ర॑థ॒మో బృ॒హస్ప॑తిశ్చికి॒త్వాన్ ।

తస్మా॑ ఇంద్రా॒య సు॒తమా॑జుహోమి ॥ 5 ॥

న॒యం॑త్వపా॒నగ్ం సంధ॑త్తం తం మే॑ జిన్వ॒తం ప్రా॑ణం

య॒జ్ఞాయ॑ ధ॒త్తం మా॒సుషీ॑ర్విర్ద్వి చ ॥ 1 ॥

బ్ర॒హ్మ క్ష॒త్రం తది॑ష॒మూర్జ్జగ్ం॑ ర॒యిం పు॑ష్టిం ప్ర॒జాం తాం ప॒శూం॒తాన్ ।

సంధ॑త్తం తత్ప్రా॒ణమ॑పా॒నం వ్యా॒నం తం

చక్షు॑శ్రో॒త్రం మ॒నస్త॑ద్వా॒చం తాం ।

ఇ॒షాది॒పంచ॑కే॒ వాచ॑ం తా॒ం మే॒ ప॒శూంధ్నుంధ॑త్తం తా॒న్మే
ప్రా॒ణాది॒త్రిత॑యే॒ తం మే॒ఽన్యత్ర॑ తన్మే ॥

కృ॒త్తి॒కా॒స్వగ్ని॑మాదధీ॒త |
 ఏ॒తద్వా॒ అగ్నే॑ర్నక్ష॒త్రం |
 య॒త్యృ॒త్తికాః॑ |
 స్వా॒యామే॒వైనం॑ దే॒వతా॑యామా॒ధాయ॑ |
 బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑సీ భ॒వతి॑ |
 ముఖం॑ వా ఏ॒తన్న॑క్ష॒త్రాణాం॑ |
 య॒త్యృ॒త్తికాః॑ |
 యః కృ॒త్తి॒కా॒స్వగ్ని॑మాధ॒త్తే |
 ముఖ్య॑ ఏ॒వ భ॑వతి |
 అథో॑ ఖ॒లు ॥ 6 ॥

అగ్ని॑నక్ష॒త్రమి॒త్యవ॑చాయంతి |
 గృ॒హాన్ హ॑ దా॒హుకో॑ భ॒వతి॑ |
 ప్ర॒జాప॑తీ రో॒హిణ్యా॑మగ్ని॒మస్స॑జత |
 తం దే॒వా రో॒హిణ్యా॑మాదధ॒త |
 తతో॑ వై తే స॒ర్వానో॑హానరో॒హాన్ |
 తద్రో॑హిణ్యై రో॒హిణి॑త్వం |
 యో రో॒హిణ్యా॑మగ్ని॒మాధ॒త్తే |
 ఋ॒ధ్నోత్యే॒వ |

స॒ర్వా॒న్రో॒హా॒న్రో॒హతి॑ ।
 దే॒వా వై భ॒ద్రాః సం॒తోఽగ్ని॑మాధిభృంత ॥ 7 ॥
 తేషా॑మనాహితోఽగ్నిరాసీత్ ।
 అ॒ఘ్నేభ్యో॑ వామం వస్వపాక్రామత్ ।
 తే పు॑నర్వస్వోరాదధత ।
 తతో॑ వై తాన్ వామం వసూపావర్తత ।
 యః పు॒రాభ॒ద్రః స॒న్పాపీ॑యాంధ్యోత్ ।
 స పు॑నర్వస్వోరగ్నిమాదధిత ।
 పు॒నరే॑వైనం వామం వసూపావర్తతే ।
 భద్రో॑ భవతి ।
 యః కా॒మయే॑త దా॒నకా॑మా మే ప్రజాః స్మృరితి ।
 స పూ॒ర్వయోః॑ ఫ॒ల్గున్యో॑రగ్నిమాదధిత ॥ 8 ॥

అ॒ర్యం॑ణో వా ఏ॒తన్న॑క్షత్రం ।
 య॒త్పూ॒ర్వే ఫ॒ల్గునీ॑ ।
 అ॒ర్యమే॑తి తమా॒హుర్యో॑ దదాతి ।
 దా॒నకా॑మా అ॒స్మై ప్ర॒జా భ॑వంతి ।
 యః కా॒మయే॑త భగీ స్యామితి ।
 స ఉ॒త్తర॑యోః ఫ॒ల్గున్యో॑రగ్నిమాదధిత ।
 భగ॑స్య వా ఏ॒తన్న॑క్షత్రం ।
 యదు॒త్తరే॑ ఫ॒ల్గునీ॑ ।

భగ్యే॑వ భ॑వతి ।

కాల॑కంజా వై నామా॑సురా ఆసన్న్ ॥ 9 ॥

తే సు॑వర్గాయ॑ లోకా॑యాగ్ని॑మచిన్వత ।

పు॑రుష ఇష్ట॑కాముపా॑దధాత్పు॑రుష ఇష్ట॑కాం ।

స ఇంద్రో॑ బ్రాహ్మ॑ణో బ్రు॒వాణ ఇష్ట॑కాముపా॑ధత్త ।

ఏషా॑ మే చిత్రా॑ నామేతి ।

తే సు॑వర్గం లోక॑మాప్తారోహన్న్ ।

స ఇంద్ర॑ ఇష్ట॑కామావృ॑హత్ ।

తే॒ఽవాకీ॑ర్యంత ।

యే॒ఽవాకీ॑ర్యంత ।

త ఊర్ణా॑వభయో॒ఽభవన్న్ ।

ద్వా॒వృద॑పతతాం ॥ 10 ॥

తౌ ది॒వ్యౌ శ్వా॑నావభవతాం ।

యో భ్రా॑తృవ్యవాం॒ధ్స్యాత్ ।

స చిత్రా॑యామగ్ని॒మాద॑ధీత ।

అవ॑కిర్యై॒వ భ్రా॑తృవ్యాన్ ।

ఓజో॑ బల॑మింద్రియం॒ వీర్య॑మాత్మంధ॒త్తే ।

వస॑ంతా బ్రాహ్మ॑ణోఽగ్ని॒మాద॑ధీత ।

వస॑ంతో వై బ్రాహ్మ॑ణస్య॒ర్తుః ।

స్వ ఏ॒వై న॑ంఋతా॒వాధా॑య ।

బ్ర॒హ్మ॒వ॒ర్చ॒సీ॑ భ॒వతి॑ ।
ముఖం॒ వా ఏ॒తదృ॑తూ॒నాం ॥ 11 ॥

యద్వ॑సంతః ।
యో వ॒సంతా॑గ్నిమాధ॒త్తే ।
ముఖ్య॑ ఏ॒వ భ॒వతి॑ ।
అథో॑ యోని॒మంత॑మే॒వైనం॑ ప్ర॒జాత॑మాధ॒త్తే ।
గ్రీ॒ష్మే రా॒జన్య॑ ఆద॒ధీత॑ ।
గ్రీ॒ష్మో వై రా॒జన్య॑స్య॒ర్తుః ।
స్వ ఏ॒వైన॑ంఋతా॒వాధా॑య ।
ఇంద్రి॑యావీ భ॒వతి॑ ।
శ॒రది॑ వైశ్య ఆద॒ధీత॑ ।
శ॒రద్వై వైశ్య॑స్య॒ర్తుః ॥ 12 ॥

స్వ ఏ॒వేన॑ంఋతా॒వాధా॑య ।
ప॒శుమా॑న్భవతి ।
న పూ॑ర్వయోః ఫ॒ల్గునో॑రగ్నిమాద॒ధీత॑ ।
ఏషా॑ వై జ॒ఘన్యా॑ రా॒త్రిః సం॑వ॒ధ్నర॑స్య ।
యత్పా॑ర్వే ఫ॒ల్గునీ॑ ।
పృ॒ష్ఠిత॑ ఏ॒వ సం॑వ॒ధ్నర॑స్యాగ్నిమాధా॒య ।
పాపీ॑యాన్భవతి ।
ఉత్త॑రయోరాద॒ధీత॑ ।

ఏ॒షా వై ప్ర॑థ॒మా రా॒త్రిః సం॑వ॒ధ్నర॑స్య |
 యదు॑త్త॒రే ఫ॒ల్గు॑నీ |
 ముఖ॑త ఏ॒వ సం॑వ॒ధ్నర॑స్యాగ్నిమా॒ధాయ॑ |
 వసీ॑యాన్భవతి |
 అథో॑ ఖ॒లు |
 యదై॒వైసం॑ య॒జ్ఞ ఉ॑పన॒మేత్ |
 అథాద॑ధీత |
 సైవా॑స్యర్ది॒ః || 13 ||

ఖ॒ల్వాధి॑ధ్నంత ఫ॒ల్గునో॑రగ్నిమాద॒ధీతా॑సన్వపతతామృతానాం
 వైశ్య॑స్యర్తురుత్త॒రే ఫ॒ల్గునీ॑ షట్పు || 2 ||

ఉ॒ద్ధంతి॑ |
 యదే॒వాస్యా॑ అమే॒ధ్యం |
 తదప॑ హంతి |
 అపో॑ఽవోక్షతి శాంత్యై |
 సిక॑తా నివపతి |
 ఏ॒తద్వా॑ అగ్నే॒ర్వైశ్వా॑నర॒స్య రూ॑పం |
 రూ॒పేణై॒వ వైశ్వా॑నరమవ॒రుంధే॑ |
 ఊషా॑న్నివపతి |
 పు॒ష్టి॒ర్వా ఏ॒షా ప్ర॒జన॑నం |
 యదూ॑షాః || 14 ||

పుష్ట్యామే॒వ ప్ర॒జన॑నే॒ఽగ్నిమాధ॑త్తే ।

అథో॑ సం॒జ్ఞాన॑ ఏ॒వ ।

సం॒జ్ఞాన॑గ్గ్ హ్యే॒తత్ప్రశూ॑నాం ।

యదూ॑షాః ।

ద్యా॒వాపృ॑థి॒వీ స॒హస్థా॑మ్ ।

తే వి॑యతీ॒ అబ్రూ॑తామ్ ।

అస్త్యే॒వ నౌ స॒హ య॒జ్ఞయ॑మితి ।

యద॒ముష్యా॑ య॒జ్ఞయ॑మాసీత్ ।

తద॒స్యామ॑దధాత్ ।

త ఊ॑షా అభవన్న్ ॥ 15 ॥

యద॒స్యా య॒జ్ఞయ॑మాసీత్ ।

తద॒ముష్యా॑మదధాత్ ।

తదద॒శ్చంద్ర॑మసి కృష్ణమ్ ।

ఊ॑షాన్ని॒వప॑న్నదో ధ్యాయేత్ ।

ద్యా॒వాపృ॑థి॒వ్యోరే॒వ య॒జ్ఞయే॑ఽగ్నిమాధత్తే ।

అగ్ని॒ర్దేవే॒భ్యో ని॒లాయ॑త ।

ఆఖూ॑ రూ॒పం కృ॑త్వా ।

స పృ॑థి॒వీం ప్రా॒విశ॑త్ ।

స ఊ॑తీః కు॒ర్వాణః పృ॑థి॒వీమ॑ను స॒మచ॑రత్ ।

తదా॑ఖుకరీ॒షమ॑భవత్ ॥ 16 ॥

యదా॑ఖుక॑రీ॒షగ్ం సం॑భారో భవ॑తి ।
 యదే॒వాస్య॑ తత్ర॒ న్యక్తం॑ ।
 తదే॒వాప॑రుంధే ।
 ఊర్జం॑ వా ఏ॒తగ్ం ర॑సం పృ॒థివ్యా ఉ॑పదీ॒కా ఉద్ధి॑హంతి ।
 యద్వ॒ల్మీకం॑ ।
 యద్వ॒ల్మీక॑వపా సంభారో భవతి ।
 ఊర్జ॑మే॒వ ర॑సం పృ॒థివ్యా అ॑వరుంధే ।
 అథో శ్రో॑త్రమే॒వ ।
 శ్రో॒త్రగ్ం హ్యే॒తత్పృ॑థి॒వ్యాః ।
 యద్వ॒ల్మీకః॑ ॥ 17 ॥

అబ॑ధిరో భవతి ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।
 ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అ॑స్సృజత ।
 తాసా॑మన్నముపాక్షీ॒యత॑ ।
 తాభ్యః॑ నూదముప ప్రాభీ॒నత్ ।
 తతో॑ వై తాసామన్నం నాక్షీ॒యత॑ ।
 యస్య॑ నూదః సంభారో భవతి ।
 నాస్య॑ గృహే॒న్నం క్షీ॒యతే॑ ।
 ఆపో॑ వా ఇదమగ్రే॑ సలిలమా॒సీత్ ।
 తేన॑ ప్ర॒జాప॑తిరశ్రామ్యత్ ॥ 18 ॥

కథమిదగ్గ్ స్యాదితి |
 సోఽపశ్యత్పుష్కరపర్ణం తిష్ఠత్ |
 సోఽమన్యత |
 అస్తి వై తత్ |
 యస్మిన్నిదమధితిష్ఠతీతి |
 స వరాహో రూపం కృత్వోప న్యమజ్జత్ |
 స పృథివీమధ ఆర్చుత్ |
 తస్యా ఉపహత్యోదమజ్జత్ |
 తత్పుష్కరపర్ణేఽప్రథయత్ |
 యదప్రథయత్ || 19 ||

తత్పృథివ్యై పృథివిత్వం |
 అభూద్వా ఇదమితి |
 తద్భూమ్యై భూమిత్వం |
 తాం దిశోఽను వాతః సమవహత్ |
 తాగ్ం శర్కరాభిరదృగ్ంహత్ |
 శం వై నోఽభూదితి |
 తచ్ఛర్కరాణాగ్ం శర్కరత్వం |
 యద్వరాహవిహతగ్ం సంభారో భవతి |
 అస్యామేవాచంబట్కారమగ్నిమాధత్తే |
 శర్కరా భవంతి ధృత్వై || 20 ||

అథో శంత్వా॑య॒ |
 స॒రే॒తా అ॒గ్ని॒రాధే॒య ఇ॒త్యా॑హుః |
 ఆపో॑ వ॒రుణ॑స్య ప॒త్నయ॑ ఆసన్ |
 తా అ॒గ్ని॒రభ్య॑ధ్యాయత్ |
 తాః స॒మభ॑వత్ |
 తస్య॑ రే॒తః ప॒రాఽప॑తత్ |
 తద్ధి॑రణ్యమభవత్ |
 యద్ధి॑రణ్యముపాస్యతి |
 స॒రే॒తస॑మే॒వాగ్ని॒మాధ॑త్తే |
 పు॒రుష॑ ఇ॒న్వై స్వాదే॑తసో బీభ॒భృత॑ ఇ॒త్యా॑హుః || 21 ||

ఉ॒త్త॒రత॑ ఉ॒పా॒స్యత్య॑బీభ॒భాన్యై॑ |
 అతి॑ ప్ర॒యచ్ఛ॑తి |
 ఆర్తి॑మే॒వాతి॒ప్రయ॑చ్ఛతి |
 అ॒గ్ని॒ర్దే॒వేభ్యో॑ ని॒లాయ॑త |
 అశ్వో॑ రూ॒పం కృ॒త్వా |
 సోఽశ్వ॑త్థే సం॒వభృ॑రమతిష్ఠత్ |
 తద॑శ్వ॒త్థస్యా॑శ్వ॒త్థత్వం॑ |
 యదా॑శ్వ॒త్థః సంభా॑రో భవతి |
 యదే॑వాస్య తత్ర॒న్యక్తం॑ |
 తదే॑వావ॒రుంధే॑ || 22 ||

దే॒వా వా॑ ఊర్జం॑ వ్యభ॑జంత |
 తత॑ ఉ॒దుంబర॑ ఉద॑తిష్ఠత్ |
 ఊర్వా॑ ఉ॒దుంబరః॑ |
 యదౌ॑దుంబరః సంభారో॑ భవ॑తి |
 ఊర్జ॑మే॒వావ॑రుంధే |
 తృతీ॑యస్యామితో దివి॑ సోమ॑ ఆసీత్ |
 తం గా॑యత్ర్యాహ॑రత్ |
 తస్య॑ పర్ణ॑మచ్ఛిద్యత |
 తత్పర్ణో॑భవత్ |
 తత్పర్ణ॑స్య పర్ణ॑త్వం || 23 ||

యస్య॑ పర్ణ॑మయః సంభారో॑ భవ॑తి |
 సోమ॑పీ॒థమే॒వావ॑రుంధే |
 దే॒వా వై బ్ర॑హ్మాన్నవదంత |
 తత్పర్ణ॑ ఉపా॑శృణోత్ |
 సుశ్ర॑వా వై నామ॑ |
 యత్పర్ణ॑మయః సంభారో॑ భవ॑తి |
 బ్రహ్మ॑వర్చ॒సమే॒వావ॑రుంధే |
 ప్ర॒జాప॑తిరగ్ని॒మసృ॑జత |
 సోఽబి॑భేత్ప్ర॒మా ధ॑క్ష్వతీతి |
 తగ్ం శం॑యా॒శమ॑యత్ || 24 ||

తచ్ఛం॒యై శ॒మి॒త్వం॑ ।
 యచ్ఛ॑మీ॒మయః॑ సంభారో భవ॑తి ।
 శాంత్యా॑ అప్రదాహోయ ।
 అగ్నేః॑ సృష్టస్య॑ యతః ।
 వికంక॑తం భా ఆర్చ॒చ్ఛత్ ।
 యద్వైకంక॑తః సంభారో భవ॑తి ।
 భా ఏ॒వావ॑రుంధే ।
 సహృ॑దయోఽగ్నిరాధే॒య ఇ॒త్యా॑హుః ।
 మరు॒తోఽద్భి॒రగ్ని॒మత॑మయన్న్ ।
 తస్య॑ తాంతస్య॑ హృదయమాచ్ఛిందన్న్ ।
 సాఽశ॑నిరభవత్ ।
 యదశ॑నిహతస్య॒ వృక్ష॑స్య సంభారో భవ॑తి ।
 సహృ॑దయమే॒వాగ్ని॒మాధ॑త్తే ॥ 25 ॥

ఊషా॑ అభవన్నభవద్వల్మీకోఽశ్రామ్యదప్రథయద్ధృత్త్యై బీభధ్భత
 ఇత్యా॑హూ రుంధే పర్ణత్వమశమయదచ్ఛిందగ్గస్త్రీణి చ ॥ 3 ॥

ద్వాద॑శసు॒ విక్రా॑మేష్వగ్నిమాదధీ॒త ।
 ద్వాద॑శ మాసాః సంవ॒థ్సరః॑ ।
 సంవ॒థ్సరాదే॑వైనమవరుధ్యాధ॑త్తే ।
 యద్ద్వాద॑శసు॒ విక్రా॑మేష్వాదధీ॒త ।
 పరి॑మితమవరుంధీ॒త ।

చక్షుర్నిమిత ఆదధీత |
 ఇయద్వాదశవిక్రామా(3) ఇతి |
 పరిమితం చైవాపరిమితం చావరుంధే |
 అన్యతం వై వాచా వదతి |
 అన్యతం మనసా ధ్యాయతి || 26 ||

చక్షుర్వై సత్యం |
 అద్రా(3)గిత్యాహ |
 అదర్శమితి |
 తద్భ్రత్యం |
 యశ్చక్షుర్నిమితేఽగ్నిమాధత్తే |
 సత్య ఏవైనమాధత్తే |
 తస్మాదాహితాగ్నిర్నాన్యతం వదేత్ |
 నాస్య బ్రాహ్మణోఽనాశ్వాన్స్త్రహే వసేత్ |
 సత్యే హ్యస్యాగ్నిరాహితః |
 ఆగ్నేయీ వై రాత్రిః || 27 ||

ఆగ్నేయాః పశవః |
 ఐంద్రమహాః |
 నక్తం గార్హపత్యమాదధాతి |
 పశూనేవావరుంధే |
 దివాఽఽహవనీయం |

ఇంద్రియమేవావరుంధే |
 అర్థోదితే సూర్య ఆహవనీయమాదధాతి |
 ఏతస్మిన్వై లోకే ప్రజాపతిః ప్రజా అస్సజత |
 ప్రజా ఏవ తద్యజమానః స్సజతే |
 అథో భూతం చైవ భవిష్యచ్ఛావరుంధే || 28 ||

ఇడా వై మానవి యజ్ఞానూకాశిన్యాసీత్ |
 సాఽశృణోత్ |
 అసురా అగ్నిమాదధత ఇతి |
 తదగచ్ఛత్ |
 త ఆహవనీయమగ్ర ఆదధత |
 అథ గార్హపత్యం |
 అథాన్వాహర్యపచనం |
 సాఽబ్రవీత్ |
 ప్రతీచ్యేషాగ్ శ్రీరగాత్ |
 భద్రా భూత్వా పరాభవిష్యంతీతి || 29 ||

యస్యైవమగ్నిరాధీయతే |
 ప్రతీచ్యస్య శ్రీరేతి |
 భద్రో భూత్వా పరాభవతి |
 సాఽశృణోత్ |
 దేవా అగ్నిమాదధత ఇతి |

తదగచ్ఛత్ |
 తే॒న్వాహ॑ర్యప॒చన॑మగ్ర ఆద॒ధత |
 అథ గా॑ర్హపత్యం |
 అథా॑హవనీయం |
 సా॒బ్రవీ॑త్ || 30 ||

ప్రాచ్యే॑షాగ్ శ్రీ॒రగాత్ |
 భద్రా॑ భూత్వా సు॒వర్గం లో॑కమే॒ష్యంతి |
 ప్ర॒జాం తు న వే॑ధ్యంత ఇతి |
 యస్యై॑వమగ్నిరాధీ॒యతే |
 ప్రాచ్య॑స్య శ్రీరేతి |
 భద్రో॑ భూత్వా సు॒వర్గం లో॑కమేతి |
 ప్ర॒జాం తు న వి॑ందతే |
 సా॒బ్రవీ॑దిడా మనుం |
 తథా॑ వా అహం తవాగ్నిమా॒ధాస్యా॑మి |
 యథా॑ ప్ర ప్ర॒జయా॑ పశుభి॒ర్మిథు॑నైర్జ్ఞని॒ష్యసే || 31 ||

ప్రత్య॑స్మిన్లోకే స్థా॒స్యసి |
 అభి॑ సు॒వర్గం లో॑కం జే॒ష్యసీతి |
 గా॑ర్హపత్యమగ్ర ఆద॒ధాత్ |
 గా॑ర్హపత్యం వా అను ప్ర॒జాః పశ॒వః ప్ర॒జాయ॑ంతే |
 గా॑ర్హపత్యేనైవాస్మై ప్ర॒జాం పశు॑న్ప్రాజనయత్ |

అథా॑న్వాహో॒ర్యప॑చ॒నం ।
 తి॒ర్యజ్ఞీ॑వ వా ఆ॒యం లో॑కః ।
 అస్మి॑న్నే॒వ తే॑న లో॒కే ప్ర॑త్యతిష్ఠత్ ।
 అథా॑హవనీ॒యం ।
 తే॒నైవ సు॒వర్గం లో॒కమ॑భ్యజయత్ ॥ 32 ॥

య॒స్యై॒వమ॒గ్నిరా॑ధీ॒యతే॑ ।
 ప్ర ప్ర॒జయా॑ పశుభి॒ర్మిథు॑నైర్జాయతే ।
 ప్ర॒త్యస్మి॑న్లోకే తిష్ఠతి ।
 అభి॑ సు॒వర్గం లో॒కం జ॑యతి ।
 య॒స్య వా ఆ॒యథా॑దే॒వత॑మ॒గ్నిరా॑ధీ॒యతే॑ ।
 ఆ దే॒వతా॑భ్యో వృ॒శ్యతే॑ ।
 పాపీ॑యాన్భవతి ।
 య॒స్య యథా॑దే॒వతం॑ ।
 న దే॒వతా॑భ్య ఆ వృ॒శ్యతే॑ ।
 వసీ॑యాన్భవతి ॥ 33 ॥

భృ॒గూ॑ణాం త్వా॒ఽంగి॑రసాం ప్రతపతే ప్రతే॒నాద॑ధామీతి
 భృ॒గ్వం॑గిరసామాదధ్యాత్ ।
 ఆది॒త్యా॑నాం త్వా దే॒వా॑నాం ప్రతపతే
 ప్రతే॒నాద॑ధామీత్యన్యాసాం
 బ్రాహ్మ॑ణీనాం ప్రజా॒నాం ।

వరు॑ణస్య త్వా రాజ్ఞో॑ వ్రతపతే
 వ్రతే॑నాద॒ధామీతి॑ రాజ్ఞః |
 ఇంద్ర॑స్య త్వేంద్రియే॑ణ వ్రతపతే
 వ్రతే॑నాద॒ధామీతి॑ రాజన్యస్య |
 మనో॑స్త్వా గ్రామ॑ణ్యో వ్రతపతే
 వ్రతే॑నాద॒ధామీతి॑ వైశ్యస్య |
 ఋభూ॑ణాం త్వా దే॒వానాం॑ వ్రతపతే
 వ్రతే॑నాద॒ధామీతి॑ రథకారస్య |
 యథా॑దే॒వతమగ్ని॑రాధీ॒యతే |
 న దే॒వతా॑భ్య ఆ వృ॒శ్చ్యతే |
 వసీ॑యాన్భవతి || 34 ||

ధ్యాయ॑తి వై రాత్రి॑శ్చావరుంధే
 భవి॑ష్యంతీత్య॒బ్రవి॒జ్ఞని॒ష్యసే॑జయద్వసీ॒యాన్భవతి॑ నవ చ || 4 ||

ప్ర॒జాప॑తిర్వాచః సత్య॑మపశ్యత్ |
 తేనా॑గ్నిమాధత్త |
 తేన॑ వై స ఆర్థ్నోత్ |
 భూర్భు॑వః సువ॒రిత్యా॑హ |
 ఏత॑ద్వై వాచః సత్యం |
 య ఏ॒తేనా॑గ్నిమాధత్తే |
 ఋధ్నో॑త్యేవ |

అథో సత్యప్రాశూరేవ భవతి |
 అథో య ఏవం విద్వాసభిచరతి |
 స్తృణుత ఏవైసం || 35 ||

భూరిత్యాహ |
 ప్రజా ఏవ తద్యజమానః సృజతే |
 భువ ఇత్యాహ |
 అస్మిన్నేవ లోకే ప్రతితిష్ఠతి |
 సువరిత్యాహ |
 సువర్గ ఏవ లోకే ప్రతితిష్ఠతి |
 త్రిభిరక్షరైర్గార్హపత్యమాదధాతి |
 త్రయ ఇమే లోకాః |
 ఏష్వేవైసం లోకేషు ప్రతిష్ఠితమాధత్తే |
 సర్వైః పంచభిరాహవనీయం || 36 ||

సువర్గాయ వా ఏష లోకాయాధీయతే |
 యదాహవనీయః |
 సువర్గ ఏవాస్మై లోకే వాచః
 సత్యగ్ం సర్వమాప్నోతి |
 త్రిభిర్గార్హపత్యమాదధాతి |
 పంచభిరాహవనీయం |
 అష్టౌ సంపద్యంతే |

అష్టాక్ష॑రా గాయ॒త్రీ |
 గాయ॒త్రీఽగ్నిః॑ |
 యావా॑నే॒వాగ్నిః॑ |
 తమా॑ధ॒తే || 37 ||

ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అ॑స్స॒జత॑ |
 తా అ॑స్మా॒ద్భృష్టాః॑ పరా॒చీరాయ॑న్ |
 తాభ్యో॑ జ్యోతి॒రుద॑గృ॒హ్లాత్ |
 తం జ్యోతిః॑ పశ్య॒ంతీః ప్ర॒జా అ॑భిస॒మావ॑ర్తంత |
 ఉప॑రీ॒వాగ్ని॒ముద్గ॑ష్ఠి॒యాదు॒ద్ధర॑న్ |
 జ్యోతి॑రే॒వ పశ్య॒ంతీః ప్ర॒జా
 య॑జ॒మాన॑మ॒భిస॑మావ॒ర్తంతే॑ |
 ప్ర॒జాప॑తే॒రక్ష్య॑శ్వ॒యత్ |
 తత్పు॑రా॒పత॑త్ |
 తదశ్వో॑భవత్ |
 తదశ్వ॑స్యాశ్వ॒త్వం || 38 ||

ఏష॑ వై ప్ర॒జాప॑తిః |
 యద॑గ్నిః |
 ప్రా॒జాప॑త్యో॒శ్వః |
 యదశ్వం॑ పు॒రస్తా॑న్న॒యతి॑ |
 స్వమే॑వ చ॒క్షుః పశ్య॑న్ప్ర॒జాప॑తి॒రనూదే॑తి |

వజ్రీ వా ఏషః |
 యదశ్వః |
 యదశ్వం పురస్తాన్నయతి |
 జాతానేవ భ్రాతృవ్యాన్ప్రణుదతే |
 పునరావర్తయతి || 39 ||

జనిష్యమాణానేవ ప్రతినుదతే |
 న్యాహవనీయో గార్హపత్యమకామయత |
 ని గార్హపత్య ఆహవనీయం |
 తౌ విభాజం నాశక్నోత్ |
 సోఽశ్వః పూర్వవాడ్భాత్వా |
 ప్రాంచం పూర్వముదవహత్ |
 తత్పూర్వవాహః పూర్వవాత్త్వం |
 యదశ్వం పురస్తాన్నయతి |
 విభక్తిరేవైనయోః సా |
 అథో నానావీర్యావేవైనౌ కురుతే || 40 ||

యదుపర్యుపరి శిరో హరేత్ |
 ప్రాణాన్ విచ్ఛింద్యాత్ |
 అథోఽధః శిరో హరతి |
 ప్రాణానాం గోపిథాయ |
 ఇయత్యగ్రే హరతి |

అథే॒యత్యథే॒యతి॑ ।
 త్రయ॑ ఇ॒మే లో॒కాః ।
 ఏ॒ష్వే॒నం లో॒కేషు॑ ప్ర॒తిష్ఠిత॑మాధ॒త్తే ।
 ప్ర॒జాప॑తిర॒గ్నిమ॑స్సృజ॒త ।
 సో॒ఽభి॑భే॒త్ప్రమా॑ ధ॒క్ష్వతీ॑తి ॥ 41 ॥

తస్య॑ త్రే॒ధా మ॑హి॒మానం॑ వ్యో॒హత్ ।
 శా॒ంత్యా అప్ర॑దా॒హాయ॑ ।
 యత్రే॒ధాఽగ్ని॑రా॒ధీయ॑తే ।
 మ॒హి॒మాన॑మే॒వాస్య॑ తద్వ్యా॒హతి॑ ।
 శా॒ంత్యా అప్ర॑దా॒హాయ॑ ।
 పు॒నరా॑వ॒ర్తయ॑తి ।
 మ॒హి॒మాన॑మే॒వాస్య॑ సం॒దధా॑తి ।
 ప॒శుర్వా ఏ॒షః ।
 యద॑శ్వః ।
 ఏ॒ష రు॒ద్రః ॥ 42 ॥

యద॑గ్నిః ।
 యద॑శ్వస్య॑ ప॒దేఽగ్ని॑మాద॒ధ్యాత్ ।
 రు॒ద్రాయ॑ ప॒శున॑పిద॒ధ్యాత్ ।
 అప॑శు॒ర్యజ॑మా॒నః స్యాత్ ।
 యన్వా॑క్త॒మయే॑త్ ।

అన॑వరు॒ద్ధా అ॒స్య ప॒శవః॑ సు॒యః |
 పా॒ర్శ్వత॑ ఆ॒క్రమ॑యేత్ |
 యథా॑ఽఽహి॒తస్యా॑గ్నే॒రంగారా॑ అభ్యవవర్తే॒రన్ |
 అవ॑రుద్ధా అ॒స్య ప॒శవో॑ భవ॒ంతి |
 న రు॒ద్రాయా॑పి॒దధాతి॑ || 43 ||

త్రీణి॑ హ॒వీగ్ంషి॑ ని॒ర్వప॑తి |
 విరా॑జ ఏ॒వ వి॒క్రాంతం॑ య॒జమా॑నో॒ఽను వి॑క్రమతే |
 అగ్న॑యే పవమానాయ |
 అగ్న॑యే పావకాయ |
 అగ్న॑యే శుచయే |
 యదగ్న॑యే పవమానాయ ని॒ర్వప॑తి |
 పునా॑త్యేవై॒సం |
 యదగ్న॑యే పావకాయ |
 పూ॒త ఏ॒వాస్మి॑న్న॒న్నాద్యం॑ దధాతి |
 యదగ్న॑యే శుచయే |
 బ్ర॒హ్మవ॑ర్చనమే॒వాస్మి॑న్నుపరిష్టాద్దధాతి || 44 ||

విన॑మాహవనీ॒యం ధ॒త్తేఽశ్వ॑త్వం వర్త॒యతి॑ కురుత ఇతి
 రు॒ద్రో దధా॑తి యదగ్న॑యే శుచయ ఏకం చ || 5 ||

దే॒వాసు॑రాః సం॒యత్రా॑ ఆసన్ |
 తే దే॒వా ఏ॒జయ॑ముపయంతః |

అగ్నౌ వామం వసు సం న్యదధత |
 ఇదము నో భవిష్యతి |
 యది నో జేష్యంతీతి |
 తదగ్నిర్నోధ్విహమశక్నోత్ |
 తత్రేధా విన్యదధాత్ |
 పశుషు తృతీయం |
 అప్పు తృతీయం |
 ఆదిత్యే తృతీయం || 45 ||

తద్దేవా విజిత్య |
 పునరవారురుభంత |
 తేఽగ్నయే పవమానాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపన్న్ |
 పశవో వా అగ్నిః పవమానః |
 యదేవ పశుష్వాసీత్ |
 తత్రేనావారుంధత |
 తేఽగ్నయే పావకాయ |
 ఆపో వా అగ్నిః పావకః |
 యదేవాష్వాసీత్ |
 తత్రేనావారుంధత || 46 ||

తేఽగ్నయే శుచయే |
 అసౌ వా ఆదిత్యోఽగ్నిః శుచిః |

యదే॒వాది॒త్య ఆ॒సీత్ |
 తత్తే॒నా॒వారు॑ంధ॒త |
 బ్ర॒హ్మ॒వాది॒నో వ॑దంతి |
 తను॒వో వా॒వైతా॑ అ॒గ్న్యాధే॑య॒స్య |
 ఆగ్నే॒యో వా అ॒ష్టాక॑పా॒లోఽగ్న్యాధే॑య॒మితి॑ |
 యత్తం ని॒ర్వపే॑త్ |
 నైతా॑ని |
 యథా॒ఽఽత్మా స్యాత్ || 47 ||

నాం॑గాని |
 తాదృ॒గే॒వ తత్ |
 యదే॒తాని॑ ని॒ర్వపే॑త్ |
 న తం |
 యథా॒ఽంగా॑ని స్యుః |
 నాత్మా |
 తాదృ॒గే॒వ తత్ |
 ఉభయా॑ని స॒హ ని॒రుప్యా॑ణి |
 యజ్ఞ॑స్య సాత్మ॒త్వాయ॑ |
 ఉభయం॑ వా ఏ॒తస్యే॑ంద్రియం వీ॒ర్య॑మాప్యతే || 48 ||

యోఽగ్ని॑మాధత్తే |
 ఐంద్రా॒గ్నమే॑కాదశకపాలమనునిర్వపేత్ |

ఆదిత్యం చరుం |
 ఇంద్రాగ్ని వై దేవానామయాతయామానౌ |
 యే ఏవ దేవతే అయాతయామ్ని |
 తాభ్యామేవాస్మా ఇంద్రియం వీర్యమవరుంధే |
 ఆదిత్యో భవతి |
 ఇయం వా అదితిః |
 అస్యామేవ ప్రతితిష్ఠతి |
 ధేన్వై వా ఏతద్రేతః || 49 ||

యదాజ్యం |
 అనడుహస్తండులాః |
 మిథునమేవావరుంధే |
 ఘృతే భవతి |
 యజ్ఞస్యాలూక్షాంతత్వాయ |
 చత్వార ఆర్షేయాః ప్రాశ్నంతి |
 దిశామేవ జ్యోతిషి జుహోతి |
 పశవో వా ఏతాని హవిగంషి |
 ఏష రుద్రః |
 యదగ్నిః || 50 ||

యథ్నద్య ఏతాని హవిగంషి నిర్వపేత్ |
 రుద్రాయ పశూనపి దధ్యాత్ |

అపశుర్యజమానః స్యాత్ |
 యన్నానునిర్వపేత్ |
 అనవరుద్ధా అస్య పశవః స్యుః |
 ద్వాదశసు రాత్రీష్వను నిర్వపేత్ |
 సంవథ్సరప్రతిమా వై ద్వాదశ రాత్రయః |
 సంవథ్సరేణైవాస్మై రుద్రగ్ం శమయిత్వా |
 పశూనవరుంధే |
 యదేకమేకమేతాని హవీగ్ంషి నిర్వపేత్ || 51 ||

యథా త్రీణ్యావపనాని పూరయేత్ |
 తాదృక్తత్ |
 న ప్రజననముచ్ఛిగ్ంషేత్ |
 ఏకం నిరుప్య |
 ఉత్తరే సమస్యేత్ |
 తృతీయమేవాస్మై లోకముచ్ఛిగ్ంషతి ప్రజననాయ |
 తం ప్రజయా పశుభిరను ప్రజాయతే |
 అథో యజ్ఞస్యైవైషాఽభిక్రాంతిః |
 రథచక్రం ప్రవర్తయతి |
 మనుష్యరథేనైవ దేవరథం ప్రత్యవరోహతి || 52 ||

బ్రహ్మవాదినో వదంతి |
 హోతవ్యమగ్నిహోత్రాం(3) న హోతవ్యా(3)మితి |

యద్యజుషా జుహుయాత్ |
 అయథాపూర్వమాహుతీ జుహుయాత్ |
 యన్న జుహుయాత్ |
 అగ్నిః పరాభవేత్ |
 తూష్ణిమేవ హోతవ్యం |
 యథాపూర్వమాహుతీ జుహోతి |
 నాగ్నిః పరాభవతి |
 అగ్నిధే దదాతి || 53 ||

అగ్నిముఖానేవర్తాస్ప్రిణాతి |
 ఉపబర్హణం దదాతి |
 రూపాణామవరుద్ధ్యై |
 అశ్వం బ్రహ్మణే |
 ఇంద్రియమేవావరుంధే |
 ధేనుగ్ం హోత్రే |
 ఆశిష ఏవావరుంధే |
 అనడ్వాహమధ్వర్యవే |
 వహ్నిర్వా అనడ్వాన్ |
 వహ్నిరధ్వర్యుః || 54 ||

వహ్నినైవ వహ్ని యజ్ఞస్యావరుంధే |
 మిథునౌ గావౌ దదాతి |

మిథునస్యావరుడ్యై |
 వాసో దదాతి |
 సర్వదేవత్యం వై వాసః |
 సర్వా ఏవ దేవతాః ప్రీణాతి |
 ఆ ద్వాదశభ్యో దదాతి |
 ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః |
 సంవత్సర ఏవ ప్రతితిష్ఠతి |
 కామమూర్ధ్వం దేయం |
 అపరిమితస్యావరుడ్యై || 55 ||

ఆదిత్యే తృతీయమప్స్వసీత్తతేనావారుంధత స్యాదాప్యతే
 రేతోఽగ్నిరేకమేకమేతాని హవిగంషి నిర్వపేత్ప్రత్యవరోహతి
 దదాత్యధ్యర్వ్యుర్దేయమేకం చ || 6 ||

ఘర్మః శిరస్తదయమగ్నిః |
 సంప్రియః పశుభిర్భువత్ |
 ఛర్దిస్తోకాయ తనయాయ యచ్ఛ |
 వాతః ప్రాణస్తదయమగ్నిః |
 సంప్రియః పశుభిర్భువత్ |
 స్వదితం తోకాయ తనయాయ పితుం పచ |
 ప్రాచీమను ప్రదిశం ప్రేహి విద్వాన్ |
 అగ్నేరగ్నే పురో అగ్నిర్భవేహ |

విశ్వా ఆశా దీద్యానో విభాహి |
ఊర్జం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పదే || 56 ||

అర్కశ్చక్షుస్తదసౌ సూర్యస్తదయమగ్నిః |
సంప్రియః పశుభిర్భువత్ |
యత్తే శుక్ర శుక్రం వర్చః శుక్రా తనూః |
శుక్రం జ్యోతిరజస్రం |
తేన మే దీదిహి తేన త్వాఽఽదధే |
అగ్నినాఽగ్నే బ్రహ్మణా |
ఆనశే వ్యానశే సర్వమాయుర్వ్యానశే |
యే తే అగ్నే శివే తనువౌ |
విరాట్చ స్వరాట్చ |
తే మా విశతాం తే మా జిన్వతాం || 57 ||

యే తే అగ్నే శివే తనువౌ |
సంరాట్చాభిభూశ్చ |
తే మా విశతాం తే మా జిన్వతాం |
యే తే అగ్నే శివే తనువౌ |
విభూశ్చ పరిభూశ్చ |
తే మా విశతాం తే మా జిన్వతాం |
యే తే అగ్నే శివే తనువౌ |
ప్రభీష్వ చ ప్రభూతిశ్చ |

తే మా విశతాం తే మా జిన్వతాం ।
 యాస్తే అగ్నే శివాస్తనువః ।
 తాభిస్త్యాఽఽదధే ।
 యాస్తే అగ్నే ఘోరాస్తనువః ।
 తాభిరముం గచ్ఛ ॥ 58 ॥

చతుష్పదే జిన్వతాం తనువస్త్రిణి చ ॥ 7 ॥

ఇమే వా ఏతే లోకా అగ్నయః ।
 తే యదవ్యావృత్తా ఆధీయేరన్న ।
 శోచయేయుర్యజమానం ।
 ఘర్మః శిర ఇతి గార్హపత్యమాదధాతి ।
 వాతః ప్రాణ ఇత్యన్వాహార్యపచనం ।
 అర్కశ్చక్షురిత్యాహవనీయం ।
 తేనైవైనాన్వ్యావర్తయతి ।
 తథా న శోచయంతి యజమానం ।
 రథంతరమభిగాయతే గార్హపత్య ఆధీయమానే ।
 రాధంతరో వా అయం లోకః ॥ 59 ॥

అస్మిన్నేవైనం లోకే ప్రతిష్ఠితమాధత్తే ।
 వామదేవ్యమభిగాయత ఉద్ధ్రియమాణే ।
 అంతరిక్షం వై వామదేవ్యం ।
 అంతరిక్ష ఏవైనం ప్రతిష్ఠితమాధత్తే ।

అథో శాంతిర్వై వామదేవ్యం ।
 శాంతమేవైనం పశవ్యముద్ధరతే ।
 బృహదభిగాయత ఆహవనీయ ఆధీయమానే ।
 బాఠహతో వా అసౌ లోకః ।
 అముష్మిన్నేవైనం లోకే ప్రతిష్ఠితమాధత్తే ।
 ప్రజాపతిరగ్నిమస్సృజత ॥ 60 ॥

సోఽశ్వోఽవారో భూత్వా పరాజైత్ ।
 తం వారవంతీయేనావారయత ।
 తద్వారవంతీయస్య వారవంతీయత్వం ।
 శ్వైతేన శ్యేతీ అకురుత ।
 తచ్ఛైతస్య శ్వైతత్వం ।
 యద్వారవంతీయమభిగాయతే ।
 వారయిత్వైవైనం ప్రతిష్ఠితమాధత్తే ।
 శ్వైతేన శ్యేతీ కురుతే ।
 ఘర్మః శిర ఇతి గాఠహపత్యమాదధాతి ।
 సశీర్షాణమేవైనమాధత్తే ॥ 61 ॥

ఉపైనముత్తరో యజ్ఞో నమతి ।
 రుద్రో వా ఏషః ।
 యదగ్నిః ।
 స ఆధీయమాన ఈశ్వరో యజమానస్య

పశూన్ హిగ్ంసీతోః |
 సంప్రియః పశుభిర్భువదిత్యాహ |
 పశుభిరేవైనగ్ం సంప్రియం కరోతి |
 పశూనామహిగ్ంసాయై |
 ఛర్దిస్తోకాయ తనయాయ యచ్ఛేత్యాహ |
 ఆశిషమేవైతామాశాస్తే |
 వాతః ప్రాణ ఇత్యన్వాహార్యపచనం || 62 ||

సప్రాణమేవైనమాధత్తే |
 స్వదితం తోకాయ తనయాయ పితుం పచేత్యాహ |
 అన్నమేవాస్మై స్వదయతి |
 ప్రాచీమను ప్రదిశం ప్రేహి విద్వానిత్యాహ |
 విభక్తిరేవైనయోః సా |
 అథో నానావీర్యావేవైనో కురుతే |
 ఊర్షం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పద ఇత్యాహ |
 ఆశిషమేవైతామాశాస్తే |
 అర్కశ్చక్షురిత్యాహవనీయం |
 అర్కో వై దేవానామన్నం || 63 ||

అన్నమేవాపరుంధే |
 తేస మే దీదిహిత్యాహ |
 సమింధ ఏవైనం |

ఆనశే వ్యానశ ఇతి త్రిరుదింగయతి |
 త్రయ ఇమే లోకాః |
 ఏవ్యేవైనం లోకేషు ప్రతిష్ఠితమాధత్తే |
 తత్తథా న కార్యం |
 వీంగితమప్రతిష్ఠితమాదధీత |
 ఉద్భృత్యైవాధాయాభిమంత్రియః |
 అవీంగితమేవైనం ప్రతిష్ఠితమాధత్తే |
 విరాట్ట స్వరాట్ట యాస్తే అగ్నే
 శివాస్తనువస్తాభిస్త్యాఽదదధ ఇత్యాహ |
 ఏతా వా అగ్నేః శివాస్తనువః |
 తాభిరేవైనగ్ం సమర్థయతి |
 యాస్తే అగ్నే ఘోరాస్తనువస్తాభిరముం గచ్ఛేతి
 బ్రూయాద్యం ద్విష్యాత్ |
 తాభిరేవైనం పరాభావయతి || 64 ||

లోకోఽసృజతైనమాధత్తేఽన్వాహోర్యపచనం దేవానామన్నమేనం
 ప్రతిష్ఠితమాధత్తే పంచ చ || 8 ||

శమీగర్భాదగ్నిం మంథతి |
 ఏషా వా అగ్నేర్యజ్ఞియా తనూః |
 తామేవాస్మై జనయతి |
 అదితిః పుత్రకామా |

సాధ్యేభ్యో దేవేభ్యో బ్రహ్మాదనమపచత్ |
 తస్యా ఉచ్ఛేషణమదదుః |
 తత్ప్రాశ్నాత్ |
 సా రేతోఽధత్త |
 తస్యై ధాతా చార్యమా చాజాయేతాం |
 సా ద్వితీయమపచత్ || 65 ||

తస్యా ఉచ్ఛేషణమదదుః |
 తత్ప్రాశ్నాత్ |
 సా రేతోఽధత్త |
 తస్యై మిత్రశ్చ వరుణశ్చాజాయేతాం |
 సా తృతీయమపచత్ |
 తస్యా ఉచ్ఛేషణమదదుః |
 తత్ప్రాశ్నాత్ |
 సా రేతోఽధత్త |
 తస్యా అగ్ంశశ్చ భగశ్చాజాయేతాం |
 సా చతుర్థమపచత్ || 66 ||

తస్యా ఉచ్ఛేషణమదదుః |
 తత్ప్రాశ్నాత్ |
 సా రేతోఽధత్త |
 తస్యా ఇంద్రశ్చ వివస్వాగ్శ్చాజాయేతాం |

బ్రహ్మాదనం పచతి |
 రేత ఏవ తద్దధాతి |
 ప్రాశ్నంతి బ్రాహ్మణా ఓదనం |
 యదాజ్యముచ్ఛిష్యతే |
 తేన సమిధోఽభ్యజ్యాదధాతి |
 ఉచ్ఛేషణాద్వా అదితీ రేతోఽధత్త || 67 ||

ఉచ్ఛేషణాదేవ తద్రేతో ధత్తే |
 అస్థి వా ఏతత్ |
 యథ్సమిధః |
 ఏతద్రేతః |
 యదాజ్యం |
 యదాజ్యేన సమిధోఽభ్యజ్యాదధాతి |
 అస్థ్యేవ తద్రేతసి దధాతి |
 తిస్ర ఆదధాతి మిధునత్వాయ |
 ఇయతీర్భవంతి |
 ప్రజాపతినా యజ్ఞముఖేన సంమితాః || 68 ||

ఇయతీర్భవంతి |
 యజ్ఞపరుషా సంమితాః |
 ఇయతీర్భవంతి |
 ఏతావద్వై పురుషే వీర్యం |

వీ॒ర్య॑సంమి॒తాః |
 ఆ॒ర్ద్రా భ॑వంతి |
 ఆ॒ర్ద్రమి॑వ హి రే॒తః సి॑చ్యతే |
 చి॒త్రియ॑స్యాశ్వ॒త్థస్యాద॑ధాతి |
 చి॒త్రమే॑వ భ॒వతి |
 ప్పు॒తవ॑తీభి॒రాద॑ధాతి || 69 ||

ఏ॒తద్వా॑ అ॒గ్నేః ప్రి॒యం ధా॑మ |
 య॒ద్ధృ॒తం |
 ప్రి॒యేణై॒వైనం॑ ధా॒మ్నా స॑మర్థయతి |
 అథో॑ తే॒జసా॑ |
 గా॒యతీ॑భి॒ర్బ్రాహ్మ॑ణస్యాద॒ధ్యాత్ |
 గా॒యత్ర॑చ్ఛం॒దా వై బ్రా॑హ్మణః |
 స్వ॒స్య ఛం॑ద॒సః ప్ర॑త్యయన॒స్తావ్యయ॑ |
 త్రి॒ష్టుగ్భీ॑ రాజ॒న్యస్య |
 త్రి॒ష్టుష్ఠం॑దా వై రాజ॒న్యః |
 స్వ॒స్య ఛం॑ద॒సః ప్ర॑త్యయన॒స్తావ్యయ॑ || 70 ||

జగ॑తీభి॒ర్వైశ్య॑స్య |
 జగ॑తీఛం॒దా వై వైశ్యః॑ |
 స్వ॒స్య ఛం॑ద॒సః ప్ర॑త్యయన॒స్తావ్యయ॑ |
 తగ్ం॑ సం॒వధ్ధు॑రం గోపా॒యేత్ |

సం॒వ॒భ్ర॒రగ్ం॑ హి॒ రే॒తో॑ హి॒తం॑ వ॒ర్ణతే॑ ।
 య॒ద్యే॒నగ్ం॑ సం॒వ॒భ్ర॒రే నో॑ప॒నమే॑త్ ।
 స॒మి॒ధః పు॒నరా॑ద॒ధ్యాత్ ।
 రే॒త ఏ॒వ తద్ధి॑తం వ॒ర్ణమా॑నమేతి ।
 న మా॒గ్ంస॒మశ్నీ॑యాత్ ।
 న స్త్రి॒యము॑పేయాత్ ॥ 71 ॥

య॒న్మా॒గ్ంస॒మశ్నీ॑యాత్ ।
 య॒ద్భ్రి॒యము॑పేయాత్ ।
 ని॒ర్వీ॒ర్యః స్యా॑త్ ।
 నై॒స॒మగ్ని॑రుప॒నమే॑త్ ।
 శ్వ ఆ॒ధా॒స్యమా॑నో బ్ర॒హ్మా॒దనం॑ ప॒చతి॑ ।
 ఆ॒ది॒త్యా వా ఇ॒త ఉ॒త్త॒మాః సు॒వర్గం॑ లో॒కమా॑యన్న్ ।
 తే వా ఇ॒తో యంతం॑ ప్ర॒తి॒నుదంతే॑ ।
 ఏ॒తే ఖ॒లు వా॒వాది॑త్యాః ।
 యద్బ్రా॒హ్మణాః॑ ।
 తై॒రే॒వ సం॒త్వం గ॑చ్ఛతి ॥ 72 ॥

నై॒సం ప్ర॒తి॒నుదంతే॑ ।
 బ్ర॒హ్మ॒వాది॑నో వదంతి ।
 క్వా సః ।
 అగ్నిః కార్యః ।

యో॒ఽస్మై ప్ర॒జాం ప॒శూన్పు॒జన॒యతీ॑తి |
 శ॒క్త్యైస్తా॒గ్ం రా॒త్రిమ॒గ్నిమి॑ంధీ॒త |
 తస్మి॑న్పు॒పవ్యు॒షమ॒రణీ॑ ని॒ష్ఠపే॑త్ |
 యథ్ఠ॑ర్ష॒భాయ॑ వా॒శితా॑ న్యా॒విచ్ఛా॒యతి॑ |
 తాదృ॑గే॒వ తత్ |
 అ॒పోదూ॒హ్య భ॒స్మాగ్నిం॑ మంథ॒తి || 73 ||

సైవ సా॒గ్నేః సం॑త॒తిః |
 తం మ॑థి॒త్వా ప్రా॑ంచ॒ముద్ధ॑రతి |
 సం॒వథ్స॑ర॒మేవ తద్రే॑తో హి॒తం ప్ర॑జ॒నయ॑తి |
 అనా॑హి॒తస్త॒స్యాగ్ని॑రి॒త్యాహుః॑ |
 యః స॒మిధో॑ఽనా॒ధాయా॑గ్ని॒మాధ॑త్త ఇ॒తి |
 తాః సం॒వథ్స॑రే పు॒రస్తా॑దాద॒ధ్యాత్ |
 సం॒వథ్స॑రాదే॒వై నమ॑వరు॒ధ్యాధ॑త్తే |
 యది సం॒వథ్స॑రే॒నాద॑ధ్యాత్ |
 ద్వాద॑శ్యాం పు॒రస్తా॑దాద॒ధ్యాత్ |
 సం॒వథ్స॑రప్ర॒తిమా॑ వై ద్వాద॑శ రా॒త్రయః॑ |
 సం॒వథ్స॑ర॒మేవా॑స్యాహి॒తా భ॑వంతి |
 యది ద్వాద॑శ్యాం నాద॒ధ్యాత్ |
 త్ర్యహే॑ పు॒రస్తా॑దాద॒ధ్యాత్ |
 ఆహి॑తా ఏ॒వాస్య॑ భవంతి || 74 ||

ద్వి॒తీ॒యమ॑ప॒చ్ఛతు॑ర్థమ॒పచ॑దది॒తీ రే॒తోఽధ॑త్త॒ సంమి॑తా
 ఘృ॒తవ॑తీభి॒రాద॑ధాతి రా॒జన్యః॑ స్వస్య॒ ఛంద॑సః
 ప్ర॒త్యయ॑న॒స్త్వాయే॑యాధ్ధచ్చ॒తి మం॑ధతి రా॒త్రయ॑శ్చత్వరి॒ చ ॥ 9 ॥

ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జా అ॑స్స॒జత॑ |
 స రి॑రిచా॒నోఽమ॑న్యత |
 స తపో॑ఽతప్యత |
 స ఆత్మ॑న్వీ॒ర్యమ॑పశ్యత్ |
 తద॑వర్ధత |
 తద॑స్మాధ్సహ॑సోర్ధ్వమ॒స్సృజ్య॑త |
 సా వి॒రాడ॑భవత్ |
 తాం దే॑వాసురా వ్యగృ॒హ్ణాత్ |
 సోఽబ్ర॑వీత్ప్ర॒జాప॑తిః |
 మమ॑ వా ఏ॒షా ॥ 75 ॥

దోహా॑ ఏ॒వ యు॒ష్మాక॑మితి |
 సా తతః॑ ప్రాచ్యుద॒క్రామత్॑ |
 తత్ప్ర॑జాపతిః పర్యగృ॒హ్ణాత్ |
 అధ॑ర్వ పితుం మే గోపా॒యేతి॑ |
 సా ద్వి॒తీయ॑ముద॒క్రామత్॑ |
 తత్ప్ర॑జాపతిః పర్యగృ॒హ్ణాత్ |
 నర్య॑ ప్ర॒జాం మే గోపా॒యేతి॑ |

సా తృతీయముదక్రామత్ |
 తత్ప్రజాపతిః పర్యగృహ్లాత్ |
 శగ్గస్య పశూన్మే గోపాయేతి || 76 ||

సా చతుర్థముదక్రామత్ |
 తత్ప్రజాపతిః పర్యగృహ్లాత్ |
 సప్రథ సభాం మే గోపాయేతి |
 సా పంచమముదక్రామత్ |
 తత్ప్రజాపతిః పర్యగృహ్లాత్ |
 అహే బుద్ధియ మంత్రం మే గోపాయేతి |
 అగ్నిన్ వాప సా తాస్వ్యక్రమత |
 తాన్ప్రజాపతిః పర్యగృహ్లాత్ |
 అథో పంక్తిమేవ |
 పంక్తిర్వా ఏషా బ్రాహ్మణే ప్రవిష్టా || 77 ||

తామాత్మనోఽధి నిర్మమితే |
 యదగ్నిరాధీయతే |
 తస్మాదేతావంతోఽగ్నయ ఆధీయంతే |
 పాంక్తం వా ఇదగ్ం సర్వం |
 పాంక్తేనైవ పాంక్తగ్గ్ స్పృణోతి |
 అథర్వ పితుం మే గోపాయేత్యాహ |
 అన్నమేవైతేన స్పృణోతి |

న॒ర్య॑ ప్ర॒జాం మే॑ గో॒పాయే॑త్యా॒హ |
 ప్ర॒జామే॑వైతే॒న స్పృ॑ణోతి |
 శగ్గ్స్య॑ ప॒శూన్మే॑ గో॒పాయే॑త్యా॒హ || 78 ||

ప॒శూనే॑వైతే॒న స్పృ॑ణోతి |
 సప్ర॑థ స॒భాం మే॑ గో॒పాయే॑త్యా॒హ |
 స॒భామే॑వైతే॒నేంద్రి॑యగ్గ్ స్పృ॑ణోతి |
 అహే॑ బు॒ద్ధియ॑ మం॒త్రం మే॑ గో॒పాయే॑త్యా॒హ |
 మం॒త్రమే॑వైతే॒న శ్రి॑యగ్గ్ స్పృ॑ణోతి |
 యద॑న్వాహో॒ర్యప॑చనే॒న్వాహో॒ర్యం ప॑చంతి |
 తేన॑ సో॒న్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః |
 యద్గార్హ॑పత్య ఆ॒జ్యమ॑ధి॒శ్రయ॑ంతి సంపత్నీ॒ర్యాజ॑యంతి |
 తేన॑ సో॒న్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః |
 యదా॑హవనీ॒యే జు॑హ్వతి || 79 ||

తేన॑ సో॒న్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః |
 యధ్స॑భాయాం వి॒జయ॑ంతే |
 తేన॑ సో॒న్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః |
 యదా॑వసథే॒న్నగ్ం హ॑రంతి |
 తేన॑ సో॒న్యాభీ॑ష్టః ప్రి॒తః |
 తథా॑న్య సర్వే॒ వ్రీతా॑ అ॒భీష్టా॑ ఆధీ॒యంతే॑ |
 ప్ర॒వస॑థమే॒ష్యన్నే॒వము॑పతిష్ఠే॒తైక॑మేకం |

యథా బ్రాహ్మణాయ గృహేవాసినే పరిదాయ గృహనేతి |

తాదృగేవ తత్ |

పునరాగత్యోపతిష్ఠతే |

సాఽభాగేయమేవైషాం తత్ |

సా తతః ఊర్ధ్వారోహత్ |

సా రోహిణ్యభవత్ |

తద్రోహిణ్యై రోహిణిత్వం |

రోహిణ్యామగ్నిమాదధీత |

స్వ ఏవైనం యోనౌ ప్రతిష్ఠితమాధత్తే |

ఋద్ధ్యోత్యేనేన || 80 ||

ఏషా పశూన్యే గోపాయేతి ప్రవిష్టా పశూన్యే

గోపాయేత్యాహ జుహ్వతి తిష్ఠతే సప్త చ || 10 ||

బ్రహ్మ సంధత్తం కృత్తికాసూద్ధంతి ద్వాదశసు ప్రజాపతిర్వాచో

దేవాసురాస్తదగ్నిర్షోద్ధర్మః శిర ఇమే వై శమీగర్భాత్ప్రజాపతిః

స రిరిచానః సతపః స ఆత్మన్వీర్యం దశ || 10 ||

బ్రహ్మ సంధత్తం తౌ దివ్యావధో శంతవాయ ప్రాచ్యేషాం

యదుపర్యుపరి యధ్యద్యః సోఽశ్వోఽవారో భూత్వా

జగతిభిరశీతిః || 80 ||

బ్రహ్మ సంధత్తమ్ృద్ధ్యోత్యేనేన ||

|| హరిః ఓ(3)ం ||

|| ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే ప్రథమాష్టకే ప్రథమః ప్రశ్నః సమాప్తః ||